

PÁLYAMŰ

az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghirdetett, a Bírósági Közlöny 2022/1. számában a 16.E/2022. (I. 31.) OBHE határozattal közzétett, a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumánál meghirdetett kollégiumvezetői álláshely betöltésére

dr. Barsi-Fodor Bea
Fővárosi Törvényszéki tanácselnök

2022.

Motiváció

A közigazgatási jog a büntetőjoghoz vagy a polgári joghoz képest kevésbé megfogható, kevésbé megragadóan oktatható jogterület; elsőre nemigen látszik az érdekessége, ezerarcúsága, nem „népszerűsítik”, nem teszik közérthetővé helyszínelő sorozatok vagy családi jogesetokról szóló műsorok. Pedig, ha a közigazgatás jól működik, úgy szövi át az ember életét, hogy közben észre sem vesszük. Az egyetemi évek alatt én sem közigazgatási jogásznak készültem. Véletlenül kerültem épp a „helyemre”, és megtaláltam azt a hivatást és azt a jogterületet, amelyben immár otthon vagyok, amit megszerettem művelni, és amely iránti elköteleződésre már én magam buzdítom a fogalmazókat.

19 éve csaknem kizárólag közigazgatási ügyszakban dolgozom. Jól ismerem az ügyszak szépségét és nehézségét is. Voltam tanácsjegyző (legfelsőbb bírósági fogalmazó), és bírói kinevezésre sok évet váró titkár. 2012 óta bíróként egyesbíró, majd tanács tagja és elnöke. Tárgyaltam elsőfokú és fellebbviteli ügyeket, a közigazgatási bíráskodás szervezetrendszerének utóbbi években bekövetkezett valamennyi változása érintett. A jogszabályi környezet, valamint a közigazgatási szervezetrendszer alapvető reformjai szükségszerűen változásokat indukáltak a közigazgatási bíráskodásban, amely minden alkalommal megújulni kényszerült. Úgy vélem, eddigi tapasztalataim képessé tesznek arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla Közigazgatási Kollégiumának (a továbbiakban: FÍT KKollégium) létrejöttével előállt - ismételten - új helyzetben felismerjem a meglévő struktúra erősségeit, a jó, megtartandó, követendő gyakorlatokat; valamint a még elérendő, illetve új célokat, és az azok megvalósításához szükséges intézkedéseket, amelyek indokoltak nem csak a zökkenőmentes átalakulás, de a bírói, és bírósági működés stabilitásának biztosítása, és a szakmailag is magas színvonalú, mindenkor időszerű és minőségi ítélkezés fenntartása érdekében is.

Pályaművemben először vázolom a kollégiumvezetői feladatok ellátásának jogszabályi kereteit, a közigazgatási bíráskodás és a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiuma helyzetének sajátosságait, valamint a működésével kapcsolatos hosszútávú terveimet és a megvalósítás ütemezését a bírósági szervezet stratégiai céljai mentén.

A Közigazgatási Kollégium eredményei tekintetében a pályamű a korábbi kollégiumvezető pályázatában ([\\fovarostvsz-srv2.fovarostvsz.justice.hu\vol1\kozoz\Palyazat\FT Közigazgatási Kollégium kollégiumvezetői állás](\\fovarostvsz-srv2.fovarostvsz.justice.hu\vol1\kozoz\Palyazat\FT_Kozigazgatasi_Kollégium_kollégiumvezetői_állás)) vázolt kihívásokat, terveket, valamint azokra figyelemmel a korábbi kollégiumvezető-helyettes asszony pályázatában [[Dr. Szőke Mária pályamű.pdf \(fb.intra\)](#)] már megvalósult eredményeket szükségtelenül nem ismétli, azokra ráépül. A statisztikai adatok és kimutatások a Kollégiumvezető 2021. évről szóló Beszámoló-tervezetéből származnak.

Jogszabályi keretek

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) értelmében a kollégiumvezető bírósági vezető, akinek feladata a bírósági szervezeti egység vezetése, és felel a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért (Bszi. 118. § (1) bekezdés c) pont, (2)-(3) bekezdés). A kollégiumvezető szervezi a kollégium munkáját; évente beszámol a kollégiumnak a pályaművében szereplő - az adott időszakra vonatkozó - tervek megvalósulásáról, a megelőző évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, emellett ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat (Bszi. 124. § (1) bekezdés). Feladatait meghatározza továbbá a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának Ügyrendje, annak 7.3. pont a)-z)-ig tartó felsorolásában.

A Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának működésével kapcsolatos hosszútávú terveket és azok megvalósításának ütemezését a kollégiumvezetői tisztségre vonatkozó, ismertett jogszabályi rendelkezések, a Fővárosi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a kollégiumvezető számára előírt feladat- és felelősségi körök mentén fogalmaztam meg, figyelemmel a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás 16. §-ban foglaltak alapján az OBH Elnöke által meghatározott, mindeddig közzétett stratégiai célokra, valamint a Fővárosi Törvényszék Elnöke által megfogalmazott közép- és hosszútávú tervekre is, amelyek különösen az alábbi területeken jelentkeznek:

- a) az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága;
- b) az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- c) a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás;
- d) a bírósági integritás;
- e) a bírósághoz való hozzáférés;
- f) a képzés.

A közigazgatási bíráskodás és a Fővárosi Törvényszék helyzetének sajátosságai

Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Ejht.) 45. pontjával módosított Bszi. 197/A. §-a értelmében 2020. március 31-én megszűnt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, valamint a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiuma, és megalakult Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiuma (a továbbiakban: KKollégium), amelynek tagjai a törvényszék közigazgatási bíróvá kijelölt bírái. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2020. április 1-jével hatályba lépett módosításával megszűnt a törvényszéki másodfokú hatáskör, azt akkor a Kúria, majd 2022. március 1-jétől pedig a Fővárosi Ítéltábla újonnan felállított Közigazgatási Kollégiuma vette át.

Az Ejht. hatálybalépése azt jelentette, hogy a jogalkotó az alapvetően egyfokúnak megmaradó bírósági jogorvoslati rendhez egy immáron javarészt egyfokúvá tett közigazgatási rendszert társított, így a közigazgatási hatósági másodfok korábbi szakmai szűrőként funkcionáló szakmai felügyeleti feladata is a közigazgatási bíróságokra hárult.

A közigazgatási ügyszak a közelmúltban (2012-2013., 2018. és 2020.) három alapvető szervezeti változást élt meg, emellett két átrendezési kísérlet (2016. és 2019.) is folyt, ami

nehezen érintette az ügyszakban dolgozó bírókat és igazságügyi alkalmazottakat, többlet-pszichés terhelést okozott ahhoz képest, mint amivel ez a munka alapesetben együtt jár.

A 2020. áprilisában újra-átszervezett KKollégium a legnagyobb közigazgatási bírói kollektíva az országban, amelyet nem csak a koncentrált szakmai potenciál, de az általánosan (nem csak az ügyek számosságát, de azok elnehezültségét is értve) nagy ügyteher jellemez. A Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességgel jár el számos ügykörben, amelybe olyan, akár nemzetgazdasági szempontból kiemelt ügytípusok, önálló szabályozó szerv, autonóm államigazgatási szerv, vagy kormányzati főhivatal által megvalósított közigazgatási cselekményekkel kapcsolatos jogviták tartoznak, amelyek a mindennapi tapasztalat szerint jellemzően bonyolult megítélésűek, szinte mindig igénylik az uniós jog ismeretét. Törvényszéki közigazgatási bírókként az ügyek nagy számában első fokon jogerős döntést hozunk, olyan ügyekben, amelyekben nem ritka a milliárdos pertárgyérték, és a felek oldalán gyakran egy egész (specializálódott tagokból álló) jogi képviselői team dolgozik a beadványok egyes részkérdéseinek színvonalas kidolgozásán, emellett a jogi képviselők hallgatóságként is nagy számban vesznek részt a tárgyalásokon, hogy kövessék annak menetét. Az időszerű, magas szakmai színvonalú bíráskodás nagy felelősség, amely komoly szakmai felkészültséget és erős hivatástudatot kíván.

A kollégium tagjai a pályázatok támogatottságában kinyilvánítva jelentős mértékben egyetértettek a korábbi kollégiumvezetés által megfogalmazott célkitűzésekkel, amelyek megvalósítására irányadó hatéves ciklusból két év sem telt el. A hatékony igazgatási és szakmai együttműködés, a nyugodt és támogató légkör fontossága, az optimális és egyenletes ügyterhelés megvalósítása, a pozitív munkahelyi légkör megteremtésnek szükségessége, valamint az az elv, hogy a bírónak a magas szintű szakmai munkára kell fordítania energiái legjavát, a tanácselnöki munkámra eddig is irányadóak voltak, és a jövőre nézve is döntően befolyásolják az elképzeléseimet. Kollégiumvezetőként is hasonló szellemben kívánom igazgatni a KKollégiumot, elősegíteni a minőségi és időszerű ítélkezés stabilitását.

Ugyan a közigazgatási bíráskodás szervezetrendszerét az elmúlt években alapvető változások érintették, mégis 2020. áprilisához képest szerencsésebb helyzetben vagyunk, mert nem a semmiből kell létrehozni egy teljesen új struktúrát, támaszkodhatunk, építhetünk a már elért vívmányokra. Amint a 2021. évről készített Kollégiumvezetői Beszámoló-tervezet is előírta, 2022 az újabb átszervezés éve lesz, részben az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXXIV. törvény által előidézett (a másodfokú fórum változását indukáló) változásokra tekintettel, másrészt az új felsőbb bíróság (FÍT KKollégium) felállításának elsőfokra gyakorolt többféle, igazgatási intézkedéseket szükségessé tevő hatása miatt.

A kollégiumvezetés feladata jelenleg meglátásom szerint az, hogy a korábban elfogadott, még meg nem valósult, alább megfogalmazott célkitűzések mentén, a megmaradó tanácsi beosztásra épülve kialakításra kerüljön egy továbbra is hatékony struktúra, amely a lehetőségekhez képest rugalmasan igazodik a fellebbviteli bíróság létrejöttével szükségszerűen bekövetkező - azonban még pontosan nem ismert mértékű - személyi/tárgyi változásokhoz, mindeközben megtartja az ítélkezés színvonalát és az időszerűség mutatókat.

A Közigazgatási Kollégium működésével kapcsolatos hosszútávú tervek és azok megvalósításának ütemezése

I. Az ítélkezés időszerűségének, megalapozottságának javítása

A Fővárosi Törvényszék elsőfokú ügyei üzetszakonként				
2021. év				
Az eljárás tárgya	Előző időszakraól folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Időszak végén folyamatban maradt
Polgári ügyek összesen	1 702	4 056	4 161	1 597
Gazdasági ügyek összesen	1 026	2 338	2 419	945
Közigazgatási ügyek összesen	2 188	6 626	6 907	1 907
Közigazgatási peres ügyek	2 146	5 997	6 272	1 871
Közigazgatási nemperes ügyek	42	629	635	36
Munkajogi ügyek összesen	779	1 469	1 587	661
Csőd-, felszámolási eljárás	4 545	4 073	4 409	4 209
Cég***		3 851	101 595	104 002
Büntető ügyek összesen	734	1 437	1 478	693
BV. ügyek (szabadságvesztés)**	3 920	10 986	13 121	1 785
Bírósági végrehajtási ügyek	99	1 355	1 352	102
Mindösszesen:	39 521	163 341	175 710	27 152

Az első táblázat a KKollégium elmúlt három évi ügyérkezését, a befejezések számát, és erre tekintettel a folyamatban maradt ügyek nagyságrendjét mutatja, amelyet az utóbbi egyszerűsített táblázat a Kollégiumvezető 2021-ről készített Beszámoló-tervezetéből származó adatok alapján a Törvényszék más Kollégiumai hasonló adatainak kontextusába helyez.

Látható, hogy az Ejht. hatálybalépésével prognosztizált jelentős ügymennyiségugrás (2019-re 10.330 db ügy) nem következett be, de a KKollégium ügyérkezése és a befejezések száma egyaránt kiugró. Az ügyszak 2020. évi „tisztított” össz-ügyérkezéséhez (7839 db) képest a 2021. évi össz-ügyérkezés (6626 db ügy) csökkenés, ugyanakkor mégsem jelenti, hogy az össz-ügyérkezés visszatért volna a 2019. vagy 2018-as éves ügyérkezési adataihoz – ezzel szemben a tényleges ítélkező tevékenységet végző bírói létszám lassan visszasüllyedt a 2018-as létszámbővítés előtti szintre, így a bírókra háruló munkateher aránytalanul nőtt.

Fővárosi Törvényszék, közigazgatási peres															
	összes	a befejezés időtartama az érkezés idejétől													
		0 – 3 hónap		3 – 6 hónap		6 – 12 hónap		1 éven belül (az előző három ötlétszámig)		1 éven túl		az 1 éven kívül közül 2 éven túl		az 1 éven kívül közül 5 éven túl	
		szám	%	szám	%	szám	%	összes	%	szám	%	szám	%	szám	%
Közigazgatási ügyek	6 272	3 195	50,94	1 454	23,18	1 043	16,63	5 692	90,75	580	9,25	40	0,64	0	0,00

A szervezeti és jogszabályváltozások, valamint a személyi állomány fokozatos csökkenése mellett a KKollégium időszerűségi mutatói jók maradtak, folyamatos és elkötelezett munkavégzésről tanúskodnak, az ügyek több mint fele 3 hónapon belül, 23 %-a fél éven belül, összesen 90,75 %-a egy éven belül befejeződik. A magyarországi közigazgatási bíráskodás hatékonysága az EUB az igazságügyi eredménytábláján évek óta előkelő helyen szerepel.

A befejezésszámok arányát tekintve a 2020. év befejezett peres ügyeihez képest a 2021-ben befejezett peres ügyek száma 113,89%-os növekedést mutat, ami a folyamatban maradt ügyek átlag feletti csökkentését jelentette, amely kedvező tendencia folytatása az újabb szervezeti átalakítás miatti humán erőforrás-vesztés mellett reálisan nem várható.

A korábbi kollégiumvezetés szakmai szempontok mentén lehetővé tette a még így is jelentős mennyiségű anyagi jogszabály beható ismeretét igénylő szakosodást, ami az egyes ügytípusokban való mélyebb elmélyülést, ezáltal a szakmai színvonalat is emelte.

A hatályos Ügyelosztási rend szerint jelenleg a KKollégiumban 50 bíró ítélkezik (tényleges ítélkezési tevékenységet március végétől ebből 6 fő nem végez) 3 ügycsoportot alkotó 12 tanácsba osztva.

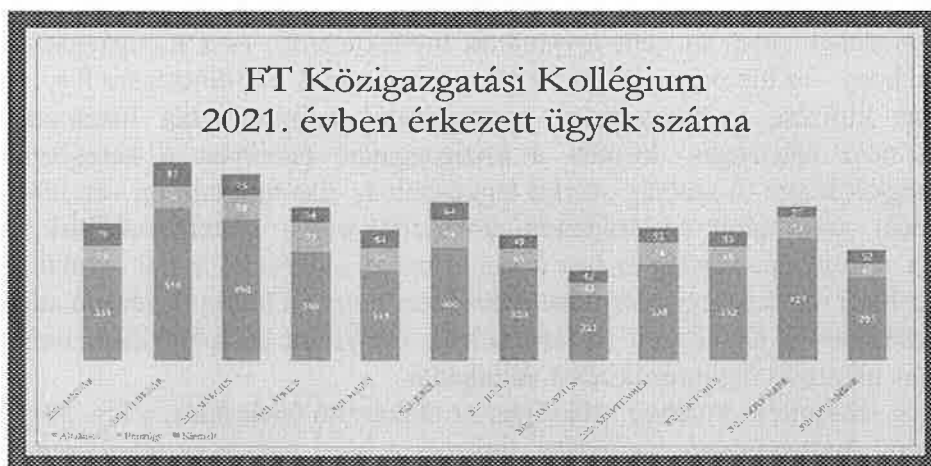
A „kiemelt” ügycsoportba a Kp. 13. § (3) bekezdése szerint a kizárólagos illetékességbe tartozó (vagy ilyen módon kezelt) ügyek tartoznak, úgymint: a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos per kivételével azok a jogviták, amelyek törvény eltérő rendelkezésének hiányában az önálló szabályozó szerv, az autonóm államigazgatási szerv és a kormányzati főhivatal, a vasúti igazgatási szerv, a légiközlekedési hatóság és a Magyar Nemzeti Bank közigazgatási tevékenységével, minősített adatok megismerésével kapcsolatos, valamint a más bíróság hatáskörébe, kizárólagos illetékességébe nem utalt közjogi jogviták, állampolgársági és hontalansági jogviták, emellett (az egyenlő ügyteher biztosítása végett) fogyasztóvédelmi, valamint fogyatékosági támogatással, megváltozott munkaképességűek ellátásával kapcsolatos jogviták.

„Pénzügyi” tárgyúak az adó-, vám-, illeték-, jövedéki ügyek, szerencsejátékkal, (az agrártámogatás kivételével) a normatív állami támogatással kapcsolatos ügyek, az adók

módjára végrehajtandó köztartozások végrehajtására vezetett közigazgatási eljárásokkal, a személyi- vagyoni kárpótlással, valamint az MNB egyes közigazgatási tevékenységével kapcsolatos jogviták.

Az „általános” referáda felöleli az előzőekben fel nem sorolt minden más közigazgatási jogvitát.

Az alábbi ábra az egyes ügycsoportokba való ügyérkezésre vonatkozó adatokat tartalmazza.

A korábbi kollégiumvezetés a kezdetektől kiemelt figyelmet fordított az egyenletes ügykiosztás érdekében az egyes csoportokba való ügyérkezés monitoringozására, ezen túlmenően törekedtek az egyes ügycsoportba tartozó ügyek kiszignálásakor az arányos szignálásra, és a tanácsok egyenletes terhelése érdekében a súlyszám-eltérítés adta lehetőségeket kihasználva az egyes ügyek bonyolultságát, munkaigényességét, egyéb sajátosságait is figyelembe vették.

Az ügykiosztás nem akkor egyenletes, ha minden bíró (vagy tanács) egyforma mennyiségű ügyet kap, ezzel a szemlélettel szakítani szükséges, mert az ügyek nem csak a tárgyat tekintve nem egyformák.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy az általános ügyszakba tartozó ügyek többségének jellege a többi ügycsoportéhoz képest hatékonyabb, pörgősebb (gyakran egy tárgyaláson történő) elbírálást tesz lehetővé, ami a szép befejezésszámokban mutatkozik meg. A kiemelt, valamint a pénzügyi ügyeket tárgyaló tanácsok ügyeit (különösen az adó-, verseny-, a közbeszerzési és az MNB tevékenységével kapcsolatos ügyeket) viszont általánosan jellemzi az ügyiratok kirívóan nagy mennyisége és terjedelme. Ezek szinte mindig az átlagost felülmúló felkészülési és tárgyalási időt, kvalifikált szaktudást igénylő, bonyolult, az uniós jog alkalmazását is igénylő jogkérdéseket rejtenek, amelyek letárgyalása egy tárgyalási napon jellemzően (kartellügyekben a felek nagy száma miatt) nem lehetséges. Az ügyek túlnyomó részében a felek kérik tárgyalás tartását, ritkának számít az egy tárgyaláson, különösen a tárgyaláson kívül elbírálni való ügy.

A közszolgálati perek ugyan a Kp. hatálya alá kerültek, „munkaügyi jellegüket” azonban nem veszítették el: jellemzően nem jogkérdést kell elbírálni, hanem nagyívű bizonyítás felvétele szükséges. Figyelembe véve azt is, hogy a felperes általában személyesen jár el, a felek között jellemzően alá- fölérendeltségi viszony van, továbbá, hogy a perek kimenetele sokszor egzisztenciális kérdés, amely meghatározza a felperes további szakmai életét, a felek ezért a végeleltékig kívánják bizonyítani igazukat, keresetmódosításra pedig egészen a tárgyalás berekesztéséig lehetőség van.

Mindezek olyan tényezők, amelyek az egyes ügytípusok gyors befejezése ellen hatnak, és az időszerűség témájának tárgyalásakor nem maradhatnak figyelmen kívül.

A minőségi ítélezéshez elengedhetetlen, hogy a bírák kellő felkészülési idővel rendelkezzenek az ügy és a vonatkozó joganyag áttanulmányozására. A gyakorlatban az iratok terjedelme az elektronikus ügyintézés miatt meglehetősen csalóka: egy kis arasznyi irat is rejthet 50-60, vagy akár többszáz oldalas határozatot, ahhoz terjedelemben igazodó keresetlevelet, nem beszélve azok nagy terjedeleme miatt ki nem nyomtatott mellékleteiről, és a közigazgatási iratokról, továbbá arról, hogy - az ügymennyiségre és a tárgyalási napok kitöltöttségére figyelemmel - az első tárgyalás kitűzése a keresetlevél benyújtásától számított két hónapon belülre a gyakorlatban nem lehetséges. Miután a közigazgatási perekben a keresetváltoztatásra, bizonyíték megjelölésére fő szabály szerint legkésőbb az első tárgyaláson van lehetőség, és a jogszabály nem szab gátat az önkéntes előkészítő iratok előterjesztésének, sem azok terjedelmének, a tárgyalás napjáig az ügy a nagy tömegű előkészítő irattal tovább nehezedhet. Fontos ezért a bírói munka megkönnyítése érdekében, hogy a bírákra nehezedő adminisztratív terhek átvállalásában a jól képzett (a tanácselnök irányítása és felügyelete mellett) önálló munkavégzésre alkalmas ügyintézők részt vállaljanak.

Az időszerűség elősegítése körében szükséges az előkészítő tanácsülés, a Kp. által bevezetett új jogintézmény fontosságának kiemelése, ugyanis a bírói tanács ez alkalommal tekinti át először érdemben az ügyet, és fogalmazza meg a következő szükséges intézkedéseket, és ideális esetben az ügyet rögtön integrálni tudja (a tanácsstagok esetleges egyesbírói tevékenységével érintett napokra is figyelemmel) a tanács tárgyalási rendjébe. Az ítélező tanács valamennyi tagja részt vesz az előkészítő tanácsülésen, amelynek effektív megtartása maga is időigényes, emellett további komoly felkészülési időt igényel a tanácselnöktől, az előadó bírótól, és adott esetben az ügyben közreműködő bírósági titkártól is, ezért az ETÜ-k tárgyalási naplóban való feltüntetése, azok időigényének tekintetbe vétele a tanács, a bírói tevékenység hatékonysága megítélésekor nem hanyagolható el.

A hosszabb pertartalmú ügyeknél a megelőzés elsődleges: ezért a kevesebb gyakorlattal rendelkező bírók, igazságügyi alkalmazottak gyakorlati munkavégzést segítő oktatása elengedhetetlen. Amennyiben az ügy elbírálása mégis elhúzódik, vizsgálni kell a pertartam kialakulását, a 2 évet meghaladó pertartalmú ügyeknél a következő szükséges intézkedésről jelentés készül, azok befejezésére bevezetésre került a mentorbíró-rendszer.

Az ítélezésnek nem csupán időszerűnek kell lennie, de megalapozottnak is, amelynek mutatója az, hogy kiállják -e döntéseink a fellebbezés, a felülvizsgálat, vagy az alkotmányjogi panasz próbáját.

A közigazgatási ügyek felülvizsgálati eljárása során hozott határozatok eredményei																				
2021. év (Féléves jelentéstételi közzétételig)																				
Bíróság	Végzett ügyek száma	Kisérlet: visszavonás	Felülvizsgálati kardium befogadások közvetlen közvetlen	Felülvizsgálati eljárás visszavonás	A1. félévi adatok															
					Hatályaiban fenntartása					Hatályaon kívül helyezése										
					Megváltoztatása					I. félévi adatok									II. félévi bíróság új eljárása után	
					határozat	kiegészítés	végzés	riportban	aglóban	Egyéb	Kp. 119§(2)	Kp. 121§(1)	Kp. 119§(1A.1)	Pp. 275§ (4)	Kp. 121§(1)- 119§-h	Pp. 275§ (2-4)	Egyéb	Pp. 252§ (3)	Kp. 121§(1A)	
Fővárosi Törvényszék Közigazgatási	684	13	166	200	153	0	2	0	18	26	2	41	11	12	17	15	0	8		

A Kollégiumvezető 2021. évről készített Beszámoló- tervezetéből származó táblázat alapján megállapítható, hogy a megalapozottsági mutató alapvetően pozitív, amelyet további

körülmények árnyalnak. Egyrészt, a közigazgatási bíráskodás nagyrészt egyfokú peres eljárást jelent, amelyben hozott döntés ellen rendes jogorvoslatnak zömében nincs helye. A rendes jogorvoslat hiánya ahhoz vezet, hogy a bizonyítási eljárásra lehetőséget nem adó felülvizsgálati eljárásban a kisebb eljárási hibák is az ítélet hatályon kívül helyezésére vezetnek, ahogyan a Kúria eltérő jogértelmezése, illetve sorozat-ügyekben – a felfüggesztés lehetőségének hiányában – az elsőfok és a Kúria eltérő jogi álláspontja is, amelyre az eljárási szabályozás folytán akár egy év múlva derül fény.

Az Alkotmánybíróság által 2021-ben alkotmányjogi panasz alapján egy esetben semmisítette meg a Fővárosi Törvényszék (Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság) határozatát, egy ízben közvetetten találta alaposnak az alkotmányjogi panaszt (a Kúria egy végzését alaptörvény-ellenesnek ítélve).

A megalapozottsági mutató javításának fontos eszköze a fentebb említett gondos előkészítő munkán és felkészülésen túl a Kúria, az EUB, az AB, és immáron a Fővárosi Ítéltábla Közigazgatási Kollégiuma döntéseinek összegyűjtése, folyamatos elemzése, és annak eredményéről a Kollégium tagjainak tájékoztatása, amely a kollégiumvezető feladata. Erre megfelelő lehetőséget nyújtanak a kollégiumi ülések, tanácselnöki értekezletek, vagy a megfelelő írásbeli tájékoztatás, („Kis színes”) szakmai anyagok kiadása.

II. Humán erőforrás-gazdálkodás, az egyenletes ügyterhelésre törekvés

A korábbi kollégiumvezetés új munkaszervezési stratégiája mentén kialakultak az általános, a pénzügyi és a kiemelt ügyeket elbíráló tanácsok csoportjai, a személyes többlet- kompetenciák feltérképezését követően kalkulálták az egyes ügyszakokba sorolt tanácsok számát, kialakították azok személyi összetételét, egy a jogszabályi előírásoknak megfelelően kialakított, hatékony munkavégzésre alkalmas szervezet jött létre. A szakosodott tanácsok összeállítása óta eltelt időszakban összezsírozódott a csapatok munkamódszere. Az ítélezés magas minőségét a felsőbb bírósági kontroll is visszaigazolta, az időszerűségi mutatók a fentiek szerint jók, ezért a kialakított, mindezen körülményekre tekintettel bevált struktúrán alapvetően nem változtatnák, az jó alap a működőképesség fenntartásának biztosítására.

<i>A 2021-ről készített Beszámoló tervezet adatai szerint a személyi létszám 2021.12.31-én</i>		
	engedélyezett létszám	betöltött pozíció
Kollégiumvezető	1	1
Kollégiumvezető- helyettes	1	1
tanácselnök	18	10
csoportvezető	1	1
bíró	56 (50)	39
Bírók összesen	77(71)	52
Vezető igazságügyi alkalmazott	11	9
Bírósági titkár	24	24
bírósági fogalmazó	2	2
bírósági ügyintéző	28	27
kf. tisztviselő, írnok	62	57
fizikai alkalmazott	10	9
Iaszos. összesen:	142	127
Mindenki összesen:	219	187

A zárójelben jelzett 6 üres bírói álláshelyet évközben részben tanácselnöki álláshellyé alakította a 140.SZ/2020. (X. 13.) OBHE határozat, emellett megürült 2020. október 1-től további két bírói álláshely. 2021. március 8-tól, 15-től és augusztus 20-tól nyugállományba vonulás miatt egy-egy bírói álláshely, 2021. június 1-től és szeptember 1-től a Kúriára történt áthelyezés eredményeként 2-2 álláshely ürrült meg. A megürült 12 álláshely kiírását az OBH elnöke a 352.E/2021. (XII. 21.) OBHE határozattal elhalasztotta.

Az évközi személyi változások okai összefoglalóan 2021. január 1-2021. december 31-ig, illetve 2022. február 28-ig

Bírók:

- 3 fő nyugdíjba vonult
- 4 fő áthelyezésre került
- 1 fő megszüntetés
- Az összes bírói létszám (52 fő) 2022. március 1-től további két fővel csökken, két bírónak a 11.E/2022. (I. 24.) OBHE határozattal a Fővárosi Ítéltáblára áthelyezésére tekintettel, emellett további két bíró egészben, egy bíró részben kirendelésre került a FÍT KKollégiumába 2022. december 31-ig, eredeti tárgyalási kötelezettségük megtartása nélkül.

Titkárok:

- 1 fő áthelyezésre került
- 2 fő megszüntetés
- 2 fő áthelyezésre került 2022. március 1-jétől a FÍT KKollégiumába

Fogalmazók:

- 2 fő titkári kinevezést nyert

Bíróági ügyintézők:

- 1 fő megszüntetés
- 1 ügyintéző áthelyezésre került 2022. március 1-jétől a FÍT KKollégiumába

Nem jogi munkatársak:

- 5 fő áthelyezésre került
- 1 fő próbaidő alatti megszüntetés
- 2 fő nyugdíjba vonult
- 3 fő megszüntetés
- 1 fő elhunyt
- 3 fő áthelyezésre került 2022. március 1-jétől a FÍT KKollégiumába

Fizikai alkalmazottak: 1 fő megszüntetés

2022. márciusára vetítve megállapítható, hogy az engedélyezett bírói létszámból ténylegesen 44 fő (tanácselnökök és bírók összesen) fog ítélezési tevékenységet végezni, az engedélyezett létszámhoz képest a ténylegesen ítélező bírói állomány a felsorolt különféle okoknál fogva folyamatosan csökkent, annak utánpótlása nem történt meg, pedig a létszámmeghatározás a kezdetben sem hagyott sok tartalékot. A folyamatos bírói létszámingadozás változásokat indukált a tanácsok összetételében, ami az egyes ügycsoportokba való hullámvázó ügyérkezéssel együtt (változó mennyiségű ügyet az ügycsoportba osztott változó létszámú bíró bírál el) az ügyelosztás többszöri finomhangolásával, bizonyos ügytípusok átcsoportosításával, a helyettesítés rendjének módosításával volt kezelhető.

A közeljövőben a FÍT KKollégium (a már áthelyezett 2 bírón túlmenően) további 16 fős bírói

létszámkeretének feltöltése várható, a pályázatok kiírásáig feltehetően kirendelések útján. Könnyen belátható, hogy ez valószínűsíthetően szintén a KKollégium és a Budapest Környéki Törvényszék Közigazgatási Kollégiuma bírói állományának terhére valósul meg, több okból is. Először is – amint azt vidéki kollégáimtól megtudtam - a FÍT KKollégiumának országon belül távoli budapesti székhelye miatt a vidéki Törvényszékek közigazgatási ügyszakba beosztott bírái kevésbé motiváltak e megnyíló pozíciók betöltésére. Másrészt, a FÍT KKollégiumának felállítását megelőzően országosan a fellebbviteli hatáskört a Kúria, azt megelőzően pedig kizárólagos illetékességgel a Fővárosi Törvényszék gyakorolta. A másodfokú ítélkezésben akkor résztvevő bírák pedig túlnyomó többségben (néhány zömében a Budapest Környéki Törvényszékre áthelyezett kolléga kivételével) ma is a KKollégiumban teljesítenek szolgálatot. Emellett nem elhanyagolható az előrejutás új lehetősége, a fellebbviteli bíráskodás magasabb presztízse, nagyobb anyagi megbecsültsége, továbbá az a személyes körülmény sem, hogy egymást és egymás munkamódszerét jól ismerő, összecsiszoltan együttműködő tanácsstagok dolgozhatnak ismét együtt.

A bírói létszám változása a gyakorlatban mindig leképződik az Iaszos állományban is, az összeszokott tanácsoknál az Ítéltáblára felkerülő bírót követő Iaszos fluktuáció várható, különös tekintettel arra is, hogy jelenleg praktikusán mindkét intézmény ugyanabban az épületben található, ezért még a bejárás szokások megváltoztatására sincs szükség.

Összefoglalva: a FÍT KKollégiumának felállítása valószínűsíthetően jelentős befolyást fog gyakorolni a KKollégium létszámgazdálkodására, előre nem kalkulálható mértékben. A KKollégium korábban másodfokú gyakorlatot szerzett tagjai nem csupán a fellebbviteli ügyintézésben nyert tapasztalatuk okán lehetnek esélyesek az ítélőtáblai álláshelyek elnyerésére, hanem objektív pontszámaik alapján is, amit alátámaszt, hogy annak idején eredménnyel pályáztak a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságról a Fővárosi Törvényszékre.

Szintén nem elhanyagolható tényező, hogy az ügyek egy részére a Kp. és az ágazati törvények szoros (3, 5, 8, 15, 60 napos) határidőn belüli határozathozatalt írnak elő, ezért a létszám megfelelő meghatározásának a törvényi határidők megtartása is az egyik lényeges szempontja. Figyelembeveendő továbbá az esetleges soronkívüliségen túlmenően a tárgyaló ügyek jellege is: a nemzetbiztonsági átvilágításhoz és a TÜK-ös adatkezelés ismeretéhez kötött minősített adat megismerése tárgyú ügytípusban a kieső bíró és Iaszos kolléga sem pótolható azonnal.

A felelős bírói létszámgazdálkodás követelményére tekintettel a kollégiumvezetésnek többféle szcenárióra felkészülve, rugalmas hozzáállással számítania kell a KKollégium személyi állományában bekövetkező változásra, és készen kell állnia azon intézkedések megtételére (tanácsösszetétel módosítás, ügyelosztási rend módosítása, ügytípusok eltérítése, stb.) amelyek az időszerűségi mutatók és a minőségi ítélkezés fenntartásához szükségesek.

Belátható, hogy kevesebb bíró kevesebb ügy kevésbé gyors elintézésére képes, tehát az időszerűségi mutatók fenntartása érdekében elengedhetetlen a személyi állomány visszapótlása. A KKollégium ebből a szempontból szerencsés helyzetben van, mert a lehetséges utánpótlást gyakorlatilag kineveltük: bírósági titkáraink rendkívül felkészültek, többéves közigazgatási bírósági, gyakran közigazgatási tapasztalattal is, kvalifikált szaktudással, szakjogi diplomával rendelkeznek (vagy ilyen megszerzése folyamatban van) főként az adó- pénzügyi- versenyjogi- adatvédelmi jog területén. Zömük évek óta vesz részt a kurrenciális ügyintézésben és készíti a bírókkal való előzetes egyeztetést követően, azok instrukciói mentén határozattervezeteket, ekként sikeres pályázat esetén azonnal referádába ültethető, minden további előképzés nélkül tárgyalóképes bíró kolléga lehetne. A titkárok motivációjának fenntartása elsődleges fontosságú, tekintve, hogy ügyszakunkban 2018 nyara óta nem volt bírói

pályázati írás, ezért féltő, hogy a mindeddig türelmet tanúsító és szakmai elhivatottsággal rendelkező titkár kollégák – amennyiben reális időn belül nem látnak reményt a kinevezésre – a bíróságon megszerzett tudásukat inkább a versenyszférában, vagy valamely alperesnél, egy hatóságnál kamatoztatják.

Az időszerű és színvonalas bíráskodás biztosítására a tanácsok munkáját szakképzett team, legalább egy titkár, több (gyakran jogász végzettségű) ügyintéző és jegyző segíti. A munkájukkal szemben támasztott szakmai elvárás ugyanaz, mint a bírók esetében: a saját feladatkörben időszerű, pontos szakmai munkavégzés, valamint (a titkárok és az ügyintézők esetében) a gördülékeny, szép stílusú fogalmazás. Amennyiben ez megvalósul, teljesül az a cél, hogy a bíró adminisztratív tevékenységének egy részét – nyugodt szívvel, de nem az ellenőrzést teljesen mellőzve – delegálhatja a munkatársára, és az így nyert időt az érdemi szakmai munkára fordíthatja.

A titkári pálya jellemzően köztes állomás a bírói kinevezéshez vezető úton, ezért törekedni kell arra, hogy a szakmai fejlődésük biztosított legyen. Ne csak „ítéletírássra” kapják meg az ügyeket, hanem végigkísérhessék az ügyintézés menetét, adott esetben részt vehessenek az ETÜ-n (otthondolgozás esetén elektronikus út igénybevételével), számukra biztosított legyen a tárgyaláshallgatás lehetősége, hozzáférjenek az expedíalt határozatokhoz, visszajelzést kapjanak a munkájuk minőségéről, a fejlődésről.

Az ügyintézők önállóan végzik az ügyek előkészítését, a tanács tagjaitól kapott instrukcióknak megfelelően vesznek részt a kurrenciális ügyintézésben, hozzáférnek a KKollégium által kidolgozott végzésmintatárhoz, amely jelentősen megkönnyíti a munkát, tekintve, hogy apró változtatásokkal az általános kurrencia túlnyomó része lefedhető, ez meggyorsítja az ügymenetet, minimalizálja az elírásokat és egyéb hibalehetőségeket. Az egyedi végzéstervezeteket a kapott instrukciók és magyarázat alapján kell elkészíteniük.

Sajnos nem minden bíróra jut jegyző, annak ellenére, hogy a bírók tanácsos ügymenet melletti, gyakran terjedelmes egyesbírói tevékenysége személyenként egy-egy teljes jegyzőt indokolna.

Az igazságügyi alkalmazottak körében meg kell találni a módot a fluktuáció megakadályozására, mérséklésére, amelynek a teljesítményértékelésen alapuló többlet anyagi elismerésen túl zálogát jelenthetik a családbarát munkáltatói megoldások. Magam is támogatom az eltérő munkarend és az otthondolgozás engedélyezését, mind a bírók, mind az írásos kollégák tekintetében, utóbbiak esetében azzal, hogy arra az új belépőknél az önálló munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzését követően kerülhet sor, a tanácselnök és a tanácsstagok jóváhagyásával, az otthon végzett teljesítmény alátámasztásával. Praktikusan ez a titkárok és ügyintézők esetében a határozattervezet-készítést, jegyzők esetében a hanganyag írásba foglalását jelenti.

A rendkívüli eltávozások egyrészt írásbeli előzetes bejelentéshez kötöttek, a kiesett munkaidő pótlásának utólagos lekövetése megtörténik.

A tanácsstagok és a team kohéziója a közösségépítés, az informális kollegiális kapcsolatok megerősítésével fokozható, az ezt szolgáló közösségi programok (például a kollégiumi évadzáró, vagy az Oktatási Csoport által szervezett, mindig nagy sikerű családi napok) újraszervezésére a veszélyhelyzet megszűntét követően ismét lehetőség nyílik.

Egyenletes ügyteherre törekvés

A létszámgazdálkodástól függetlenül jelentős tényező, hogy az ügyszak ügyérkezése az egyes ügytípusok esetében kifejezetten hullámzó. Folyamatosan figyelni kell ügycsoportonként, és ezen belül tanácsonként is az ügyérkezést, hogy a kiosztás egyenletes, a bírói munkateher

megközelítőleg egyforma legyen. A napi szinten vezetett és havi szinten összesített ügykiosztási nyilvántartás átláthatóvá tette az érkezett ügyek kiosztását, és abból rövid időn belül észlelhető, ha az ügyérkezés bármilyen irányú beavatkozást igényel. Az időszzerűségnél kifejtettekre visszautalva hangsúlyozandó, hogy szakítani kell a darabszám- szemlélettel, a leterheltség komplexebb fogalom annál, hogy az pusztán a folyamatban lévő ügyek száma alapján megítélhető legyen. Az ügyek darabszámát, mint alaptényezőt tovább árnyalja a (különböző körülmények, így a keresetlevél, közigazgatási határozat terjedelme, külföldi elem megléte, soronkívüliség alapján meghatározott) súlyszám, valamint az elbírálandó jogvita jellege is.

A tanácson belül a bírók arányos munkaterhének biztosítása a tanácselnök feladata, ami a pozitív, alkotó, egymást segítő, kiegyensúlyozott tanácsai légkör záloga. Alapvetőnek tartom egymás elvégzett munkájának, a más (azonos és eltérő ügyszakú) tanácsok munkája eltérő jellegének elismerését és ennek egyértelmű kommunikációját. A tanácsai leterheltség folyamatos figyelemmel követése elengedhetetlen az egyenlő leterheltség biztosítása érdekében, és amiatt is, hogy a tanácsok között ne alakuljon ki versengés, amely az elvégzett munka minőségének rovására megy.

III. Tárgyi és pénzügyi erőforrásgazdálkodás

A Közigazgatási Kollégium vezetőjének speciális feladatai közé tartozik – többek között – az 1027 II., Budapest, Tölgyfa u. 1-3. szám alatti épületben működő gondnokság munkájának irányítása, a parkolási engedélyek kiadása, a portaszolgálat ellátásának irányítása és ellenőrzése, valamint a telefonközpont kezelőjének irányítása és ellenőrzése (SZMSZ 10.4. pont).

Az épület

A Tölgyfa utcai épület a Fővárosi Törvényszék legmodernebb épülete. Jó adottságai (centrális elhelyezkedés, jó megközelíthetőség, teremgarázs) mellett említést érdemel, hogy alapvetően nem bíróságnak épült, több kisebb- nagyobb átalakításon esett át, hogy e célnak megfeleljen. Az épületben való elhelyezésben a KKollégium a Munkaügyi Kollégiummal, a Polgári Kollégium egyes szervezeti egységeivel, az Oktatási Csoporttal, 2021 óta az Informatikai Főosztály Informatikai Stratégiai Osztály / Infrastruktúra és Szolgáltatás Menedzsment Csoporttal osztozik. A bírók külön- külön dolgozószobában való elhelyezése eddig sem volt megoldható, 2022 márciusa óta a FÍT KKollégiuma is ezen épületben nyert elhelyezést a KKollégium termei terhére, ami 14 irodahelyiség és kapcsolódó irodarészek, továbbá egy tárgyaló kölcsönadásához vezetett, így a jobb helykihasználás érdekében a KKollégium további racionalizálásra kényszerült.

A tárgyalótermek

A nagyobb és kisebb tárgyalótermek arányosan megosztásra kerültek a tanácsok között, különösen nagy létszámú felek / hallgatóság, vagy sajtóérdeklődésre számot tartó ügyek esetén rendelkezésre áll a kifejezetten e (és kollégiumi ülési) célra fenntartott „nagy tárgyaló”, amelynek kihasználtságát naptárban pontosan vezetik.

A bírák és igazságügyi alkalmazottak elhelyezése, tárgyi eszközökkel való ellátottsága

Egy irodában két bíró dolgozik, részükre biztosított az otthondolgozás lehetősége, amelynek elvégzéséhez a bíróság mindenki számára az igénylésének megfelelő mobil informatikai eszközt (laptop, tablet) biztosított, amelyeken – biztonsági kockázat nélkül – megvalósul a „távoli asztal” hozzáférés, elérhető a belső háló. A beszédleíró program korlátozottan áll rendelkezésre, annak tesztelésére, kipróbálására jelentkezés alapján volt lehetőség, a tárgyaláshoz, diktáláshoz egyébként mindenki digitális diktafont használ.

A pandémia során a Fővárosi Törvényszék Informatikai Főosztálya által végrehajtott fejlesztéseknek köszönhetően előtérbe került az interneten keresztül, különféle platformokon megvalósítható csoportos kommunikáció (Skype, GoogleMeet, stb.) amelynek használata már nem idegen, mindenki számára mindennapossá, begyakorlottá vált, különösen a számos ilyen úton megvalósított online képzés által. A bírók rendelkeznek a szükséges kamerával/mikrofonnal.

Az igazságügyi alkalmazottak több esetben csoportos elhelyezésre kerültek, mert a rendelkezésre álló különféle nagyságú (részben nyitható ablakkal nem rendelkező) szobákra tekintettel a kiosztás máshogy nem volt megoldható. Amennyiben a FÍT KKollégiuma máshol nyer elhelyezést, megfontolandó a korábbi szobakiosztás visszaállítása, a tanácsok és a hozzájuk rendelt team (titkárok, ügyintézők, jegyzők) egymáshoz közeli elhelyezése a személyes, jó kapcsolatok és az elmélyült munkavégzés biztosítása érdekében.

A bírósági titkárok otthoni munkavégzéséhez licenz és laptop (1 db, illetve 3 db), a bírósági ügyintézők otthoni munkavégzéséhez kiosztható licenz (3 db) korlátozottan áll rendelkezésre. Az igazságügyi alkalmazottak számára, amennyiben arra az online képzéseken való részvételhez szükség van, az Informatikai Főosztály helyi képviselői biztosítanak mikrofont/kamerát.

A teremgarázs

A teremgarázs használata folyamatosan felügyelt, elnöki szabályzat rendezi. Behajtani engedély alapján, a belépőkártyával lehet. Más szervezeti egységek meghatározott kvóta erejéig rendelkeznek a parkolási kapacitással.

Pénzügyi erőforrásgazdálkodás

A 2021. évről készített Beszámoló- tervezet szerint KKollégium a reprezentációs célokra előirányzott 56.000,- Forintos keretet felhasználta, a KKollégiumnak önálló bevétele nem volt, önálló követelése nem keletkezett.

IV. Bírósági integritás

„A bírónak nem csak pártatlannak kell lennie, annak is kell látszania”.

A bírókra és igazságügyi alkalmazottakra kiterjedő hatályú integritási szabályzat (6/2016. (V.31.) OBH utasítás) célja a bíróságokon egy olyan vezetési és irányítási rendszer kialakítása, amelybe illeszkedő belső kontrollrendszer biztosítja a szervezet integritását, rögzíti az integritás alapú szervezeti működés érdekében ellátandó feladatokat, főbb folyamatokat, az integritást sértő cselekményeket, az azokkal szembeni fellépés módját, és konzekvenciát. Emellett

elősegíti az adott jogszabályi környezetben az átláthatóság, a felelősség és a számonkérhetőség, a szakmaiság, a pártatlanság, a tisztességes eljárás, a jogszabályokban és az OBH elnökének szervezetszabályozó eszközeiben meghatározott értékek iránti elkötelezettség érvényesülését, és azt, hogy a bírák és az igazságügyi alkalmazottak a feladataik teljesítését feddhetetlenül, az esküjükhöz hűen gyakorolják.

Egy 2021-ben folytatott vizsgálat eredményeként megállapítást nyert, hogy a KKollégium egyes dolgozói integritási kockázatot jelentő cselekményeket folytattak, amikor a napi munkafolyamatok megkönnyítése érdekében egymással Facebookon és Messengeren kommunikáltak. Az kollégiumvezetés felhívást intézett valamennyi dolgozóhoz, hogy az integritási szabályzatban foglaltakra tekintettel – a hivatalosan engedélyezett Facebook csoportokon kívül – a munkával/munkafolyamatokkal kapcsolatosan működtetett Facebook, Messenger csoportokat számolják fel és a jövőben tartózkodjanak azok használatától.

Ügyszakunkban az ügykörre és ügyfélkörre (az alperes csaknem mindig valamely hatóság) tekintettel különösen ügyelni kell az integritási kockázatok kiszűrésére, azonosítására, minimalizálására.

Szükségszerűen társ- hivatásrendekkel dolgozunk együtt, ugyanazokat a jogszabályokat alkalmazzuk, amelyek egységes értelemezése mindannyiunk érdeke – itt beleértve a jogkereső felpereseket is. A bíróságnak minden körülmények között, minden kapcsolattartási szituációban – legyen az szakmai konferencia, képzés, vagy maga a tárgyalás – ügyelnie kell az integritás megtartására.

A KKollégium Fővárosi Törvényszék honlapján közzétett, mindenki számára elérhető Ügyelosztási rend rögzíti a szignálásra jogosultak körét, az egyes ügycsoportokat, az ügyek kiosztására vonatkozó szabályokat, az eljáró bírók/tanácsok helyettesítésének rendjét, és – a törvényes bíróhoz való alkotmányos jog érvényre juttatása érdekében – az átszignálásra okot adó körülményeket is.

Míg a kollégiumvezetőnek és helyettesének van fogadóórája, a bírók és az ügyfelek közötti kapcsolatfelvétel alapvetően nem megengedett, a fegyveregyenlőség és a pártatlanság látszatának sérülése elkerülése érdekében. Ugyanakkor a veszélyhelyzetre alkotott rugalmasabb, telekommunikációs eszközök ügyintézésben való alkalmazását szorgalmazó jogalkotás, illetve maga a Kp. is számos esetben lehetővé teszi az ügyfelek rövid úton, vagy akár e-mailen való megkeresését. Néha erre kifejezetten az ügyfelek máshogy meg nem oldható értesítése érdekében kerül sor. Kiemelten fontosnak tartom, hogy minden ilyen „hagyományostól”, „hivatalostól” eltérő kapcsolatfelvételnek nyoma legyen az iratban, és lehetőség szerint hivatalos feljegyzés készüljön, amely tartalmazza azt is, hogy a bíróság részéről kivel beszélt a munkatárs, és miről adott tájékoztatást, és milyen információt kapott.

Az OBH (különösen annak Informatikai és Elektronikus Ügyintézési Főosztálya), valamint a Fővárosi Törvényszék integritási kockázatra és IT biztonsági kockázatokra, adathalász tevékenységekre figyelmeztető felhívásainak figyelemmel követése, közzététele központi szinten valósul meg.

V. Bírósághoz való hozzáférés

A kollégium, a kezelőiroda elérhetőségei és a vezetőkre vonatkozó adatok, elérhetőségük közérdekű adatként közzétételre kerültek.

A bírósághoz való hozzáférés tekintetében a korábbi kollégiumvezetés több olyan, az ügyfelek jogérvényesítését segítő intézkedést tett, amely alábbi vívmányok megtartása mindenképpen indokolt.

A bíróság épületében kialakított Ügyfélcentrumban az ügyfelek előzetes regisztráció alapján gyakorolhatják az iratbetekintés jogát, megtekinthetik a papír alapú, valamint ügyfélterminálokon az elektronikus iratokat is. A kialakított rotációs rendszer szerint az ügyfeleket segítő irodai munkatársaknak bírósági titkárok nyújtanak segítséget.

A heti egy napon (csütörtökönként 13:00-15:30 között) szintén előzetes regisztráció alapján biztosított, bírósági titkárok által végzett „ügyfélszolgálat” nagyban segíti a jogban járatlan ügyfelek ügyintézését, jogérvényesítését.

A Fővárosi Törvényszék honlapjáról elérhető önálló kollégiumi oldal tájékoztatást ad az elektronikus kapcsolattartás keretében használható egyes ÁNYK űrlapokról és azok elérési útjáról, emellett a járványhelyzetben az ügyfelek épületbe való belépésére vonatkozó speciális szabályokról is, utóbbiakról mindemellett az épületben tájékoztató plakátok is kihelyezésre kerültek. Mindezen eszközök eddig eredményesen szolgálták az ügyfelek informálását, és a pandémiától függetlenül, egyéb ügyféli közérdeklődésre számot tartó információk, adatok közzétételére úgyszintén alkalmas eszközök.

A sajtóval és a Fővárosi Törvényszék Sajtóosztályával kapcsolatos kapcsolattartásra a közvélemény informálása érdekében a „Kommunikáció” részben térek ki.

VI. (Tovább)képzés helyi és központi szinten, tudásmegosztás, oktatás

A közigazgatási jog rendkívül sokrétű és szerteágazó, a jogszabályok viszonylag gyakori változása miatt pedig folytonos önképzést igénylő örök szakmai kihívás. Fontosnak és szükségesnek tartom a munkatársak szakmai fejlődésének elősegítését, ezért a kötelező képzéseken túl is támogatom a munka hatékonyságát, időszerűségét elősegítő – akár nemzetközi kitekintést biztosító, külföldi konferenciákon - képzéseken való részvételt, és azokon magam is szívesen részt veszek.

A pandémia időszaka alatt előtérbe kerültek a személyes jelenlétet nem igénylő, elektronikus úton megtartott, gyakran néhány hetes időintervallumon belül meghallgatható előadások, amelyek kényelmesen, rugalmasan integrálhatók voltak a munkanapba, ugyanakkor kevésbé, vagy egyáltalán nem voltak interaktívak, nem mindig tették lehetővé a kérdések feltevését.

A korlátozások feloldásával a személyes jelenlét mellett megtartott előadások újraszervezésekor, – különösen felsőbb bíróságról meghívott előadókkal, kölcsönös szándék esetén – a szakmai tudásmegosztás a KKollégium és a Kúria között újraéleszthető, illetve a FÍT KKollégiumával kialakítható lenne. A hatékonyabb információ-áramlás elősegítése mindkét esetben különös fontosságú, a Kúriával a korlátozott precedensrendszer, az Ítéletábrával pedig amiatt, mert annak valószínűsíthetően többségében a Fővárosi Törvényszék bírái közül kikerülők tagjai immáron országos szinten alakítják majd a közigazgatási eljárásjog gyakorlatát.

A képzések általánosan a Magyar Igazságügyi Akadémia központi, és a Fővárosi Törvényszék helyi szervezésében valósulnak meg. Fontosnak tartom a Kollégium és az Oktatásszervezési Osztály együttműködését, azt, hogy a Kollégium a tanácselnökök és a csoportvezetők által becsatornázott jelentősebb képzési igényekre vonatkozóan továbbra is témajavaslatokat tegyen. 2021-ben is több ügyszakspecifikus helyi képzés valósult meg az Oktatási Csoport támogatásával, amelyeken a kollégák nagy számban vettek részt.

A közigazgatási bíráskodással szemben is alkotmányos kötelezettségként fogalmazódik meg, hogy a bírók ítélkezési tevékenységüket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, időszerűen teljesítsék. Ennek érdekében szükséges a helyi szakmai tudásmegosztás, amelynek során az aktuálisan felmerülő, nagyobb érdeklődésre számító kérdések felvethetők. Általános, eljárásjogi kérdésekben valamennyi tanácselnökkel elengedhetetlen a konzultáció, minimálisan az évente legalább négyszer megtartandó tanácselnöki értekezletek keretében, anyagi jogi kérdésekben pedig ügycsoportszinten, igény szerinti gyakorisággal, amelyben a csoportvezetők részvételére számítok, a munkacsoportrendszer erősítése a szakmai tudásmegosztás elsődleges fóruma. Különösen fontosnak tartom, hogy a hasonló ügyeket tárgyaló bírók a jogegység megteremtése, de egymás munkájának megkönnyítése végett is megosszák egymással a jelentősebb friss Kúriai vagy EUB döntéseket, vitára bocsássák a kurrensebb jogkérdések kidolgozott megoldását. Ezen törekvés mindeddig szíves fogadtatásra talált a tanácsok részéről, a kollégiumvezetés pedig több esetben szorgalmazta és megszervezte a tanácsok közti eszmecserét, amely mindenképpen megtartandó jó gyakorlat.

A kollégiumvezető feladatai közé tartozik az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében a bírák, a másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységének, valamint a kollégiumi szinten vitás jogkérdéseknek a figyelemmel kísérése, elemzése, a tanácselnökök jelzése alapján a kollégiumon belüli eltérő ítélkezési gyakorlat észlelése esetén a fentebb ismertetett szakmai konzultáció megszervezése, szükség esetén a kollégium elé terjesztése. Úgyszintén az egységes jogalkalmazás érdekében a kollégiumvezetőnek együtt kell működnie a Kúriával: indítványt tehet a Kúria joggyakorlat-elemző csoportja vizsgálati tárgyköreire, és - a szolgálati út betartásával fel kell hívnia a magasabb szintű bíróság elnökének figyelmét a tudomására jutott, elvi jelentőségű felsőbb bírósági határozatokra, az elvi kérdésben ellentétes gyakorlatra. Emellett javaslatot tehet a szolgálati út betartásával - a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására. Mindezen törekvések eredményének ismertetésére az évente legalább négy ízben tartott kollégiumi ülés az alkalmas fórum, egyébként az írásos tájékoztatás. Mindemellett fontos törekvéseim közé tartozik a dr. Szőke Mária által meghonosított „Kis színes” gyűjtemény összeállításának folytatása, amely a fentiekre visszautalva szintén kiváló eszköze az aktuális felsőbb bírósági joggyakorlat elemzésének, ismertetésének, az egységes jogalkalmazás érdekében. Ezen eszközök jótékony hatása a hatályon kívül helyezési mutató javuló tendenciájában is tetten érhető.

Bíróként mind azonos végzettséggel rendelkezünk, de más a habitusunk, az érdeklődésünk, eltérőek a kompetenciáink. Egy bíró tudásában évek szakmai tapasztalata testesül meg. Mind tudunk egymástól valamit tanulni. Támogatom a kollégák szervezeten belüli – akár a kollégium által szervezett – oktatási tevékenységét valamint a megszerzett ismeretek továbbadását, beleértve a belső szakmai anyagok összeállítását és hozzáférhetővé tételét is, különös tekintettel a kifejezetten speciális szaktudást igénylő, illetve a KKollégium kizárólagos illetékességébe tartozó ügytípusokat érintő témákban (pl. adójog, versenyjog, hírközlés, közbeszerzés).

A bíráskodás egy szakma, amelynek gyakorlásához elengedhetetlen, de nem elégséges a vonatkozó anyagi- és eljárásjogi szabályok, vagy az ügyviteli rend maradéktalan ismerete, mert vannak sajátos fogásai (például pervezetési stratégiák, nehéz ügyfelek kezelésében szerzett tapasztalat, kitűzésnél az optimális napi, heti munkateher kialakítása stb.) amelyeket a hatékony és színvonalas munkavégzéshez el kell sajátítani. Megőrzendő vívmánynak tartom a kezdő bírók számára az instruktorbírói – és mentorbírói támogatás biztosítását. A megszerzett ügyintézési tapasztalat, tárgyalási technikák, ítélkezési rutin továbbadása kiemelt fontosságú,

különösen a KKollégium kizárólagos illetékességébe tartozó ügycsoportok esetében, amelyek gyakran olyan speciális, pénzügyi, számviteli, gazdasági, közbeszerzési, versenyjogi plusz ismereteket is igényelnek, amely – mivel ezen ügyeket kizárólag a KKollégium kiemelt tanácsai tárgyalják – mástól meg nem tanulható.

A szabályszerű és hatékony ügykezelés érdekében az újonnan belépő igazságügyi alkalmazottak felkészítésére, gyors felzárkóztatására anyagi-eljárásjogi, mind ügyviteli területen oktatására különös figyelmet kell szentelni, majd a megszerzett tudás frissen tartására, az esetleges jogszabálmódosítások okozta jelentősebb változások megvitatására az igazságügyi alkalmazottak csoportvezetőjének bevonásával szintén szakmai konzultációk megtartása indokolt.

Céljaim között szerepel emellett egy olyan belső képzés megszervezése, amely tükrözi a közigazgatási ügyszak sajátos, a polgári,- és büntetőjogi szemlélettől eltérő jellegét, és amelynek során a közigazgatási bírói munkára való felkészítés érdekében a titkároknak lehetőségük nyílik a kifejezetten a közigazgatási perben jellemző tárgyalótermi szituációk begyakorlására.

VII. Kapcsolattartás, kommunikáció

(kollégákkal, munkatársakkal, bírósági és társ-hivatásrendi szinten, az állampolgárokkal, és nemzetközi értelemben)

Fontosnak tartom az igazgatás átláthatóságát, és azt, hogy az igazgatási döntésekkel érintettek a döntés háttérét adó okokat a szükséges és lehetséges mértékig megismerhessék. Aki részt vállal az igazgatásban, számításba kell vennie, el kell fogadnia, hogy nem minden intézkedése lel majd általános egyetértésre. Nézetem szerint a logikus érvekkel alátámasztott kommunikáció segíti az adott esetben kevésbé népszerű, ámde szükségszerű döntés elfogadását is, a higgadt szakmai érvelés kellő meggyőző erővel bír. Ennek eszköze lehet a tanácselnöki értekezlet, vagy az írásos tájékoztatás.

A kollégium intranetes honlapja a szervezeten belüli információ közlés fontos eszköze, ezért törekedni kell annak tartalmának naprakészen tartására, a közérdeklődésre számot tartó szakmai anyagok és információk feltöltésére.

A felsőbb bíróságokkal való kapcsolattartást a Képzés témakörében érintettem.

A KKollégium – bár számos kizárólagos illetékességgel rendelkezik, és mind ügyérkezésben, mind az ügyek nehézségi fokát illetően kiemelt helyzete van – számos ügytípuson osztozik a másik hét közigazgatási ügyeket tárgyaló Törvényszék Közigazgatási Kollégiumával, amelyekkel való kapcsolattartás, a kurrensen felmerülő, az egyes ügytípusokban megfigyelhető dömpingszerű, azonos jogkérdés köré csoportosuló ügyérkezés (pl. egyes termékek vámtarifaszám szerinti besorolása, vagy a visszatartott áfa miatti kamatfizetés mértéke) esetében nagyon hasznosnak tartom a társ- bíróságokkal való alkalmoszerű kapcsolatfelvételt, írásos szakmai vitaanyagok megosztását az álláspontok megvitatása érdekében, amely ideális esetben a jogegység már első fokon való megvalósítását segítheti, országos szinten.

Úgyszintén rendkívül hasznos ismereteket nyújt a Kollégium számára az OBH keretein belül működő Európai Jogi Szaktanácsadó Hálózat, amelynek a KKollégium több bírója a tagja, jómagam is. A szaktanácsadók rendszeresen beszámolnak a kollégiumi ülésen a legfrissebb EUB döntésekről, az uniós jog alkalmazás legaktuálisabb kérdéseiről.

Törekedni kell – hangsúlyozottan az integritás szigorú szem előtt tartásával – a társ-

hívásrendekkel (ügyészség, ügyvédek, tágabb értelemben egyebek mellett a Versenyhatóság, a Közbeszerzési Döntőbizottság, stb.) és az oktatási intézményekkel a jó szakmai kapcsolat fenntartására, amelynek a szakmai rendezvényeken való részvétel, előadás tartás lehet az eszköze.

A Fővárosi Törvényszék számos nemzetközi kapcsolata közül a Közigazgatási Kollégium tevékenységét a Drezdai Szociális Bírósággal évente megtartott Szakmai Napok, illetve az Észak-Rajna-Vesztfáliei Közigazgatási Legfelsőbb Bírósággal fennálló együttműködés érinti, amelyek fenntartása, a pandémiás helyzet csillapodását követő újraélesztése közép- és hosszútávú tervként fogalmazható meg, ugyanis kiváló alkalmat nyújt a bírák számára a nemzetközi kitekintésre, lehetővé teszi a látókört szélesítő kölcsönös szakmai eszmecserét.

Végül meg kell őrizni a jó szakmai együttműködést a Fővárosi Törvényszék Sajtóosztályával, és rövid szakmai anyagokkal segíteni kell annak működését, hogy a közérdeklődésre számot tartó ügyekről a közvélemény gyors és torzításmentes tájékoztatást kaphasson. A köz- és sajtóérdeklődésre számot tartó ügyeknek már a szignáláskor történő beazonosítása a vonatkozó szabályzat szerinti feladatok megfelelő megszervezése, koordinálása érdekében végzendő vezetői feladat.

Zárszó

Pályázatom kedvező fogadtatása esetén a fentiekben vázolt célkitűzések mentén szeretném a kollégiumvezetői munkát végezni. Elsődlegesen azzal a rövidtávú céllal, hogy a megalapozott, stabilan magas színvonalú ítélkezési gyakorlat és időszerű ítélkezés megvalósításának fontossága mellett (éppen annak érdekében, hogy a szervezetrendszerben belátható időn belül várhatóan bekövetkező, jelenleg még ismeretlen léptékű személyi változásokra tekintettel) is biztosítani kell az ítélkező tanácsok (a bírók és team tagjai) kiegyensúlyozott, számonkérhető, de rugalmasságot is biztosító munkavégzését, a továbbképzés és szakmai fejlődés lehetőségét. A megmaradt struktúrák megtartása, az érintett tanácsok újraszervezése, hangsúlyozottan az egyenletes ügyterhelésre figyelemmel történhet. Az ügyérkezés és a bírói állomány létszámának, valamint a bírói állomány összetételének összevetésével szükséges adott esetben az ügyelosztás újbóli finomhangolása, a bírói állomány visszapótlása, amelyre az évek óta bíróságon közigazgatási ügyszakban dolgozó, határozattervezetek készítésében és a kurrenciális ügyvitelben egyaránt jártas, kvalifikált szaktudású titkári állomány áll rendelkezésre.

Közép- és hosszútávú célok a kialakított tanácsbeosztás stabilizálása, és egy egymást segítő kollegiális közösség létrehozása, a szervezet részére mindazon szakmai és igazgatási támogatás, biztosítása, amely szükséges ahhoz, hogy annak minden tagja a feladata legjobb tudása szerinti igényes elvégzésére, a szakmai továbbfejlődésre koncentrálhasson.

Mindezen körülmények és célkitűzések szolgálják ugyanis az ügyfelek érdekét is: a tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülését, amely leginkább abban nyilvánul meg, ha a jogvita véglegesen, koncentrált eljárásban elintéződik. A megbecsült, a körülményekhez képest leoptimálisabb munkafeltételek mellett dolgozni tudó, felkészült, munkájukra igényes, minőségi ítélkezést folytató bírák határozatai kiállják a másodfokú eljárás vagy a felülvizsgálat próbáját.

Kérem a Tisztelt Elnök Urat és a Kollégium tagjait, hogy amennyiben a pályaművemben megfogalmazott célokkal és azok megvalósítására felvázolt módszerekkel egyet értenek, és a kollégiumvezetői feladatok ellátására alkalmasnak találják, a pályázatomat támogatni szíveskedjenek.

Budapest, 2022.03.10.

dr. Barsi-Fodor Bea